

Ekstern Lektor

December 2009

Niels Refslund

Københavns Universitet, Økonomisk Institut

Arbejde: Chefkonsulent Niels Refslund

Finansministeriet

Økonomistyrelsen

Landgreven 4

1017 København K.

Tlf. 33 92 88 06 Mobil 20 95 26 11

e-post: nrf@oes.dk

Forvaltningsret, efterår 2009 (Eksamen 11/1-2010)

Rettevejledning: Om offentlighed, ministeransvarlighed m.v.

Spørgsmål 1:

Gør rede for de centrale forskelle i de rettigheder, som tilkommer "enhver" henholdsvis "en part" i forbindelse med anmodning om aktindsigt?

Spørgsmål 2:

Analyser de retlige aspekter af vedhæftede beskrivelse af et hændelsesforløb og giv herunder en bedømmelse af de retlige konsekvenser, som bør drages. (Inddrag bilagene i din besvarelse).

Ad spørgsmål. 1: Sammenligning mellem enhver hhv. en parts ret til aktindsigt

Den gode besvarelse sætter forskellene mellem "enhvers" og "en parts" rettigheder systematisk og sammenlignende op, dvs. ikke alene konstaterende, men også kommenteret/analyseret. Som udgangspunkt præciseres og afklares, hvem "enhver" er og hvem "en part" er.

Enhver: Bogstavelig talt enhver, og uden skelen til motivet for anmodning om aktindsigt. Også evt. udlændinge. Også børn før myndighedsalder, dog muligt at afværge useriøs henvendelse e.l.

En part: Defineres ved udfoldelse af kriterierne "væsentlig" og "individuel" interesse. Kvalificeres.

Rettigheder i forbindelse med anmodning om aktindsigt fra "enhver" hhv. "en part"

"Enhver"	"En part"
<ul style="list-style-type: none">- Samlet set mere begrænset adgang end en part- Adgang: Enhver, jfr. definition ovenfor- Formkrav: Ingen- Område: Al offentlig aktivitet, jfr. Off.-loven- Identifikation: Bredt, tema, interesseangivelse- Hvilke dok: Alle informationsbærende medier- Hvilke info: Alle, medmindre undtagelse gælder- Undtagelser: - Partsforhold, personfølsomt<ul style="list-style-type: none">- Visse sager og dok. som helhed- Visse info, dvs. ekstrahering- Altid konkret bedømmelse- Svarfrist: senest 10 dage efter anmodning- Retsvirkninger: - Indsigt/Demokratiforudsætning<ul style="list-style-type: none">- Motiv må aldrig blokere- Tidsperspektiv: Ex post	<ul style="list-style-type: none">- Samme som for enhver, men videregående- Adgang: Kun parter, jfr. definition ovenfor- Formkrav: Ingen- Område: Afgørelsessager, jfr. FV-loven- Identifikation: Sagstema, men ikke fx j.nr. e.l.- Hvilke dok: Alle informationsbærende medier- Hvilke info: Alle, medmindre undtagelse gælder- Undtagelser: - Straffesager<ul style="list-style-type: none">- Evt. 3.-parts hensyn- Interne arb.dok, ikke-endelige- Visse oplysninger, FVL § 14- Ekstrahering fra enkeltbok.- Altid konkret bedømmelse- Svarfrist: senest 10 dage efter anmodning- Retsvirkninger: - Indsigt + opsættende virkning<ul style="list-style-type: none">- høring/ udtalelse- evt. klage/rekurs- evt. klage til ombudsmanden- Tidsperspektiv: Ex ante såvel som ex post

Sammenfattende:

At parten kan få dybere indsigt og klart udløse meget stærkere retsvirkninger end enhver.

Ad. spørgsmål 2: Retlige aspekter og konsekvenser af et hændelsesforløb

Tom Kviks ytringsfrihed: Som udgangspunkt som alle andre borgere. Dog tavshedspligt jfr. FVL

God tro/ond tro: Kvik meget proaktiv loyal. Både ministeriet og ministeren fuldt medvidende

Fritagelse fra tjeneste: Meddeles helt uden begrundelse og uden høring (garantiforskrift tilsidesættes)

Varsling af afsked: Ingen begrundelse; helt urimelig kort frist; ingen høring af parten (Ugyldighed)

Parts-aktindsigt: Magtfordrejende nøj; ulovligt formkrav; svarfrist brydes; afslag mangler begrundelse

Fogedsag om forbud: Ingen retlige problemer i at anlægge sagen

Dagbladets handling: Brud på ophavsrettigheder i forhold til forfatter samt forlaget Tryk

Dagbladets aktindsigt: Krav på indsigt som "enhver". Usaglig og dermed ulovlig forhaling af realsvar.

Forsvarsministerens handlinger: Ulovlig, usaglig forhaling af aktindsigtsbegæring fra Dagbladet

Ministerens oplysning af FT: Alvorlig undladelse m.h.t. info om Jægerkorpsets krigsdeltagelse. Men intet bevis for, at ministeren personligt vidste om den arabiske oversættelse af "Elitens krig"

Afskedigelse af to medarbejdere: Er det ulovligt at oversætte og lække bogen til pressen? I alle tilfælde manglende partshøring før afskedigelse og mangelfuld begrundelse (sandsynlig ugyldighed)

Afdelingschefens fratreden: Formentlig reelt en afskedigelse. I så fald mangelfuld partshøring. I alle tilfælde urimelig kort frist (1-2 dage), medmindre Bang reelt fratræder efter frivillig overenskomst

Fogedrettens afgørelse: Helt OK og realistisk på den givne situations forudsætninger

Ministeransvarlighedssag: Politisk-parlamentarisk ansvar kan alene gøres gældende i Folketinget, dvs. primært en vurdering af mangelfulde/vildledende oplysninger om Jægerkorpsets faktiske indsats. Strafferetligt næppe tilstrækkeligt grundlag for nogen dom til ministeren. Der er elementer af ond tro og af manglende tilsyn i form af for sen fogedsag, hvis da overhovedet grundlag for at stoppe udgivelsen. Hvis ministeren skal kunne straffes, måtte det formentlig forudsætte, at Kviks handlinger forudgående blev pådømt efter straffelovens bestemmelser, og at ministeren dernæst blev anset for medansvarlig. Tvivlsomt, hvorvidt der overhovedet er hold i ministeriets påstand om, at bogen er skadelig for DK.

Vurdering:

Den gode besvarelse indeholder en udtømmende og nuanceret redegørelse for de to begreber og retsvirkninger knyttet til dem (spm. 1). Endvidere en udtømmende redegørelse for spm. 2 (jfr. bilag A), herunder en nuanceret retlig analyse og vurdering af de retligt interessante momenter i bilag A

Besvarelser under middel (begge spørgsmål) vil enten mangle en drøftelse af væsentlige retlige problemer eller mangle tilstrækkelig dybde/nuancering i behandlingen af de enkelte problemer. Ligeledes vil en sådan besvarelse typisk kunne lide af mangelfuld inddragelse af bilag.

Den uacceptable besvarelse (alle spørgsmål) vil være karakteriseret af graverende fejl og mangler –

og typisk savne argumentation og retlig viden/metodik. Måske ingen eller forfejlet bilagsinddragelse.

Niels Refslund